

Дослідження підтверджує закріплення практики відмови від імперативного мандату на користь вільного мандату. Суттєвим, також, є те, що відповідальність, у цілому, значною мірою регулюються на рівнів відносин органів місцевого самоврядування й органів державної влади, які наділені функціями контролю, нагляду за їх діяльністю. Ці відносини побудовані на засадах єдності цінностей державної влади та влади місцевого самоврядування як форм публічної влади, що спрямовані на вирішення публічних питань, задоволення публічних інтересів й не є конкуруючими.

Поширення практики розгляду політичної відповідальності в межах позитивної відповідальності, актуалізує питання чи можливе її реальне практичне забезпечення без застосування санкцій у випадку негативної оцінки суб'єктів влади та управління за нецільове використання представницької влади? Наявність санкцій переводить розгляд цієї проблематики в площину негативної відповідальності, а їх застосування пов'язано з юридичною відповідальністю. Це підтверджує існування впливу та точок догику між політичною відповідальністю та окремими видами юридичної відповідальності у вимірі розгляду настання та застосування санкцій.

Список використаних джерел

1. О местном самоуправлении : Закон Литовской Республики от 7 июля 1994 г. С последними изменениями, внесенными Законом от 9 июня 2015 г. № XII-1770. – Режим доступа : <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c88f0c70214b11e58a4198cd62929b7a?jfwid=rivwzvpyvg>.
2. О местном самоуправлении : Закон Эстонской Республики от 2 июня 1993 г. (ред. от 14.06.2007). – Режим доступа: http://estonia.news-city.info/docs/sistemsf/dok_ierrez/index.htm.
3. О самоуправлениях: закон Латвийской Республики от 24 мая 1994 г. (ред. от 26.06.2003). – Режим доступа: <http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/lat138899.pdf>.
4. Об ответственности государства : Закон Эстонской Республики от 2 мая 2001 г. – Режим доступа : http://www.skylaser.ee/p_zone/common/Zakony/Z%20o%20otvetstvennosti%20gosudarstva.htm.

Вадим ТОРІЧНИЙ

к.психол.наук, докторант

навчально-науково-виробничого центру

НУЦЗУ

НЕОБХІДНІСТЬ СТВОРЕННЯ І РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ: ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВОВИХ ФАКТОРІВ

До основних факторів, що визначають необхідність створення і розвитку державної системи інформаційної безпеки в країнах ЄС, та які доцільно, відповідно, впровадити в Україні, відносяться такі:

– реструктуризація управління господарською діяльністю, підвищення самостійності регіонів України, підприємств, установ і організацій, що знаходяться на їх території, зокрема, у зовнішньоекономічній діяльності;

– зростання рівня залежності результатів діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій від достовірності інформації, що ними використовується, а також від своєчасності її отримання, надійності вжитих заходів по збереженню в таємниці інформації обмеженого доступу;

– надання інформації статусу об'єкта власності, формування інформаційних ресурсів, що знаходяться у володінні регіонів України, підприємств, організацій, установ та громадян, необхідність захисту цих ресурсів від протиправних дій;

– збільшення обсягів інформації, що циркулює в органах державної влади і місцевого самоврядування та становить службову, комерційну, професійну, особисту таємницю й інші види таємниць; неоднозначність класифікації однієї і тієї ж інформації при її обробці в різних державних і недержавних установах; необхідність рівного захисту такої інформації незалежно від місця знаходження її носіїв;

– широке використання в органах влади і управління регіональних і глобальних інформаційних систем, що накопичують і передають величезні обсяги цінної інформації і, в той же час, вразливих для загроз несанкціонованого доступу до конфіденційної інформації, зростання ризику і небезпеки несанкціонованих і ненавмисних дій стосовно інформації в цих системах ;

– зростання рівня небезпеки інформаційних загроз, що виникають в безпосередній близькості від об'єктів регіону, що підлягають захисту. Складність прогнозування і виявлення цих загроз, оцінювати їх небезпеки, вживати адекватних заходів щодо усунення загроз;

– формування в державі й її регіонах недержавних структур, що займаються питаннями інформаційної безпеки. Широке використання

кримінальними структурами пристроїв негласного отримання інформації, зростання числа злочинів у сфері комп'ютерної інформації;

– нездатність більшості підприємств, організацій та установ регіону самостійно організувати ефективний захист інформації внаслідок відсутності фахівців, необхідної нормативно-методичної літератури, високої вартості сертифікованих засобів і послуг з інформаційної безпеки, що пропонуються комерційними організаціями, які виступають як монополісти в цій сфері;

– непередбачуваність економічних і соціальних наслідків виникнення критичних ситуацій, пов'язаних з порушеннями безпеки інформації в кредитно-фінансових установах, системах управління екологічно небезпечними виробництвами, транспортом, енергетикою;

– проблема тероризму, що створює очевидну напругу в регіональному інформаційно-психологічному просторі;

– антиконституційна діяльність неформальних релігійних, етнічних й інших організацій, що чинять деструктивні інформаційно-психологічні впливи на індивідуальну і групову свідомість жителів регіону;

– недобросовісні передвиборчі технології, що спотворюють регіональний інформаційний простір і підривають довіру населення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування [1; 2].

1. Баринов А. Система забезпечення інформаційної безпеки України / А. Баринов // Національна безпека і оборона. – 2001. – № 1. – С. 16 – 28.

2. Катренко А. Особливості інформаційної безпеки за міжнародними стандартами // Альманах економічної безпеки. – 1999. – № 2. – С. 15 – 17.

Галина ТРЕГУБЕНКО

*аспірантка кафедри права
та європейської інтеграції
ДРІДУ НАДУ*

ІННОВАЦІЙНИЙ ХАРАКТЕР САМООСВІТИ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ КРАЇН ЄС

В останні роки у цілому ряді країн-членів Європейського Союзу набули розповсюдження програми Executive Master of Public Administration («Спеціаліст з публічного адміністрування»), розроблені для тих, хто вже працює в сфері державного управління, а також з приватних компаній та некомерційних організацій. Акцент у програмі зроблено на самоосвіту слухачів, передбачено поєднання навчання з роботою протягом одного-двох років з індивідуальним підходом: навчання у вихідні дні, у вечірній час тощо. Зокрема в німецькому варіанті програми (реалізується в Hertie School of Governance / Школа управління Херті – приватний навчальний заклад з навчанням англійською мовою,

розташований в Берліні) передбачено навіть її подовження до трьох-чотирьох років, щоб слухач не відривався від місця роботи [1]. Такий підхід до організації самоосвіти державних службовців, знову таки, є не типовим для українських реалій і його слід сприймати як певну інновацію в самоосвіті державних службовців.

Наголосимо, що основи інноваційного характеру самоосвіти державних службовців мають бути закладені в освітніх стандартах професійного навчання державних службовців, забезпечуючи наступність та неперервність їх навчання. Відповідні стандарти не можуть бути встановлені на тривалі строки, що само по собі не сприятиме їх оновленню у відповідності до вимог часу та включенню справді інноваційних компонентів у відповідні освітні програми. Так, наприклад, у Великобританії такі стандарти переглядаються кожні три роки [2, с. 477]. Поділяючи підходи зарубіжних колег, українські фахівці також пропонували з метою забезпечення випереджального характеру професійного навчання державних службовців оновлювати варіативну складову у структурі змісту професійних програм з періодичністю у 2 – 3 роки [3, с. 453]. Цю тезу висловила М. Орлів у контексті безперервного характеру освіти державних службовців і розуміємо, що такий підхід потрібно застосовувати до всього комплексу навчальних програм. Але найгостріше проблема оновлення матеріалу повинна стосуватися програм та заходів самоосвіти службовців органів публічного управління, бо за своїм характером та завданнями вона – самоосвіта – стає все динамічнішою. За відсутності в програмах самоосвіти того самого «випереджаючого компоненту» у державних службовців не буде належної мотивації витратити час та сили на самовдосконалення.

Самоосвіта державних службовців в Японії будується шляхом систематичної, раз на два роки, ротації кадрів. Це дає можливість державному службовцю здобути досвід на різних посадах та створити комплексне уявлення про всю специфіку роботи відповідного органу влади або установи. «Зрозуміло, що в контексті горизонтальної ротації, яка відбувається кожні два роки, не відбувається спеціального централізованого або курсового навчання державних службовців, яке б забезпечило оволодіння знаннями та навичками, необхідними для якісного виконання нової роботи. Процес відбувається в межах самоосвіти та контролю і кореляції напрямів самоосвітньої діяльності при роботі в гуртках» [4, с. 163].

Особливе місце посідає самоосвіта у підготовці державних службовців вищого рангу. У тій же Японії начальники департаментів, міністри і заступники міністрів, мери провінцій тощо підвищують кваліфікацію шляхом самоосвіти, що закріплено законодавчо [4, с. 163]. На нашу думку для сучасної України, особливо в умовах проведення реформи місцевого самоврядування, відповідний підхід до розуміння самоосвіти сам по собі є інноваційним.